

แผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ชุมชนอำเภอเมืองตาก
เพื่อพัฒนาสถานะเศรษฐกิจความเป็นอยู่และสังคมของชุมชนอย่างยั่งยืน
Development Plan and Strategies for the Amphoe Muang Tak Community
to Develop Economic and Social Life for Sustainability

พีรพงศ์ กนกเลิศวงศ์

Perapong Kanoklertwonges

นักวิชาการอิสระ

Independent Academician

Received: October 18, 2017

Revised: November 9, 2017

Accepted: November 13, 2017

บทคัดย่อ

การวิจัยในเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนอำเภอเมืองตาก เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดสถานะแวดล้อมเพื่อจะสามารถกำหนดประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ของชุมชนได้อย่างยั่งยืน (2) เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชุมชน อำเภอเมืองตาก เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้ยั่งยืน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นการศึกษากลุ่มผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำที่ไม่เป็นทางการของชุมชนอำเภอเมืองตาก ซึ่งอำเภอเมืองตากประกอบไปด้วย สิบตำบล รวมประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 20 คน จากการวิจัยพบว่า บริบทชุมชนอำเภอเมืองตาก มีรายละเอียดสถานะแวดล้อมเพื่อจะสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ของชุมชนได้อย่างยั่งยืนได้ดังนี้ อำเภอเมืองตากเป็นเมืองที่มีจุดแข็งตามธรรมชาติที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นจุดท่องเที่ยวที่สำคัญๆ หลายแห่งทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นเมืองที่ประชากรส่วนใหญ่ยึดอาชีพการเกษตรธรรมชาติผสมผสานตามหลักเกษตรครบวงจรที่ให้ผลผลิตตามธรรมชาติตลอดทั้งปี ทั้งยังเป็นเมืองทางผ่านขึ้นสู่ภาคเหนือที่น่าสนใจ และจากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปเป็นแผนยุทธศาสตร์ชุมชน ที่สำคัญ ๆ ทั้งหมด สี่ประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เพื่อให้เกิดรายได้เศรษฐกิจ เพื่อความยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการศึกษเสริมสร้างความรู้ของคนในชุมชนและเยาวชน ให้มีความรู้ในเชิงการพัฒนาอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 วางมาตรการเพิ่มความสามารถให้กับชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับภัยธรรมชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรในภาคท้องถิ่น

คำสำคัญ: ประเด็นทางยุทธศาสตร์, การมีส่วนร่วม, ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

Abstract

This qualitative research aims (1) to study the Amphoe Muang Tak community context in understanding the environment and to identify the strategic community themes in order to achieve sustainability (2) to develop a community strategic plan for Amphoe Muang Tak in order to develop sustainable community economics. The population sample is the education community.

The study of the group of community leaders are both official leaders and unofficial leaders of Tak community. The district of Tak is comprised of ten sub districts. As the total population is 20 persons, this research can be summarized as the Amphoe Mueng Tak community strategy for sustainable economic development. Altogether, there were four major strategic issues of importance which are as follows. (1) Promotion of agriculture and natural tourism to build the economic borders and to sustain other strategic issues. (2) Development of education to enhance knowledge for people in the community and youth in order for them to have knowledge in the development of professionalism consistent with the local wisdom of the people. (3) Enforcement of measures to empower communities to be prepared for natural disasters. (4) Support the participation of people in the community to manage the organization in the local area so that the policy guidelines are useful to improve community development and benefit the community.

Keywords: strategic issues, participation, economic progress

บทนำ

จากการที่ประเทศไทยเรามีแผนยุทธศาสตร์ชาติที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจนว่า ต้องการที่จะยกระดับรายได้ประชากรของประเทศให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ต่ำถึงปานกลาง ให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งกรอบแนวทางที่สำคัญของของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีนี้มีแนวทางที่ได้กล่าวเอาไว้ที่น่าสนใจอยู่หลายประเด็นเลยทีเดียว อย่างเช่นที่ได้กล่าวไว้ ในด้านที่ 2 ที่ระบุไว้ว่า ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้ (1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาสู่ขีดการค้า (2) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ เสริมสร้างฐานการผลิตเข้มแข็ง ยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรยั่งยืนเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม (3) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะ ผู้ประกอบการ ยกกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนา SMEs สู่สากล (4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ (5) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัย และพัฒนา (6) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วน การพัฒนากับนานาชาติประเทศ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบ ธุรกิจ ฯลฯ (แผน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี) และจากแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ได้กล่าวมาข้างต้น อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ถือได้ว่าเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับหลายจังหวัด และเป็นจังหวัดที่ติดกับเขตชายแดนติดกับประเทศพม่า ซึ่งถือได้ว่าเป็นเขตชายแดนทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดจึงมีความสำคัญเพื่อให้สอดคล้องแผนยุทธศาสตร์ชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สิ่งหนึ่งที่เป็นพื้นฐานของการเริ่มต้นการพัฒนา การพัฒนาที่สามารถนำสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของคน ในชุมชนนั้น คือต้องมีการวางแผน เพื่อเป็นแนวทาง จากการเรียนรู้สภาพแวดล้อมให้ครอบคลุมในบริบทของทุกด้านเพื่อให้เข้าในทูลมมองพื้นที่ เพื่อที่จะได้เห็นภาพได้ว่าจะต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องอะไรได้บ้างที่จะนำไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นจากในปัจจุบัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ให้สอดคล้องกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นตามแผนของชาติ ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ชุมชนนี้ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการชุมชนนั้นๆให้มีประสิทธิภาพเพราะเป็นแผนที่เกิดจากชุมชนเอง เพื่อต้องการที่จะแก้ไข ปัญหาต่างๆ ต้องการที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างของชุมชนเองให้ดีขึ้นและพัฒนามากขึ้นอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดเขตชายแดน ของจังหวัดตาก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งที่จะเรียนรู้บริบทสภาพแวดล้อม

โดยทั่วไปของอำเภอเมืองตาก เพื่อที่จะจัดทำแผนพัฒนาชุมชน อำเภอ เมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เพื่อเป็นการสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ยั่งยืนและพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดสถานะแวดล้อมเพื่อจะสามารถกำหนดประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ของชุมชนได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชุมชน อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการจัดการ 3M วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550) ได้อธิบายการบริหารจัดการ 3M ได้แก่ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (man) การบริหารงบประมาณ (money) การบริหารจัดการงานทั่วไป (management)

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตวัตถุประสงค์เพื่อพึ่งพาตนเองให้ได้รับความพอเพียง โดยไม่เดือดร้อนตนเอง (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2550, น. 72) องค์ประกอบ 3ประการ ดังนี้ (1) ความพอเพียง หมายถึง ความพอดีกินน้อยใช้น้อย ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจ เป็นไปอย่างมีเหตุและผลโดยพิจารณาปัจจัยหลายๆ อย่างรอบครอบ (3) การมีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การมีการวางแผนพร้อมรับผลกระทบและสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดอะไรในอนาคต และพร้อมป้องกันสถานการณ์นั้นโดยไม่ประมาท

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ เน้นศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่ของการสร้างความผูกพันและการ

ยอมรับ ภายใต้ความคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายมาปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จจึงน่าจะเป็นเรื่องของการตั้งใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันของสมาชิกในองค์กร การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ (วรเดช จันทรศร, 2556, น.136) ตัวแบบเชิงบูรณาการ เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิด 5 ตัวแบบมาไว้โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 มิติด้วยกันได้แก่ มิติที่หนึ่ง เป็นการวัดความสำเร็จ และความล้มเหลวของนโยบาย มิติที่สอง เป็นการวัดถึงผลกระทบของนโยบาย มิติที่สาม เป็นการวัดผลของนโยบายว่าส่งประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมหรือไม่ (วรเดช จันทรศร, 2556, น. 143-144) ตัวแบบทางด้านการจัดการ ตัวแบบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีองค์การเน้นความสนใจไปที่สมรรถนะขององค์การ เพราะเชื่อว่าความสำเร็จขององค์การการนำนโยบายไปใช้ขึ้นอยู่กับองค์การที่มีความรับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด (วรเดช จันทรศร, 2556, น.133-134)

การวิเคราะห์ตรวจสอบสภาพแวดล้อม SWOT Analysis เพื่อให้การวิจัยในเรื่องนี้บรรลุ ผู้วิจัยทำการศึกษาทฤษฎีเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้ หลักแนวคิดเรื่องยุทธศาสตร์และนโยบาย ศึกษาทฤษฎีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT Analysis, ทฤษฎีการกำหนดประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ตามหลักของ TOWS Matrix รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารเชิงยุทธศาสตร์เกี่ยวข้องกับสามองค์ประกอบของการจัดการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การตัดสินใจ และการปฏิบัติ ซึ่งการจัดการเชิงยุทธศาสตร์นั้นเป็นการบริหารที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนซึ่งเป็นการบริหารในเชิงลำดับขั้น ของเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ (วิสัยทัศน์ ภารกิจ และประเด็นเชิงยุทธ) ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นต้องทำการวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อที่จะได้นำมาซึ่งการตัดสินใจในประเด็นเชิงกลยุทธ์ (Gregory & Lumpkin, 2003) ยุทธศาสตร์คือสิ่งที่ต้องทำและปฏิบัติงาน ที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้บรรลุในเป้าหมายหนึ่งอย่างหรือมากกว่าขององค์กร (Charles & Graeth, 2004)

2. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม SWOT Analysis

ก่อนที่จะทำการกำหนดยุทธศาสตร์องค์กรต่าง ๆ นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการตรวจสอบสภาพแวดล้อมก่อน ซึ่งการตรวจสอบนั้น จะต้องทำการตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อหาโอกาสและเพื่อระงับภัยอันตรายหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน และจะต้องทำการเพื่อตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในองค์กรเพื่อทำการกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร SWOT มาจากคำว่า จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunities) อุปสรรค (threats) การวิเคราะห์ตามหลักการ WOTS เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดทั้งสี่แนวทางจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ที่เป็นข้อมูลดิบที่เป็นทั้งจุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและอุปสรรคขององค์กรเพื่อที่จะได้นำข้อมูลนี้มาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรต่อไป (Thompson Strickland, 1999) การวิเคราะห์ SWOT หมายถึงการทำการวิเคราะห์อย่างเป็นทางการถึงจุดแข็งและจุดอ่อนภายในและโอกาสกับภัยคุกคามจากภายนอกขององค์กร (Neil Ritson, 2017) เป้าหมายในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมก็เพื่อให้องค์กรสามารถวางตำแหน่งของตัวเองเพื่อเกิดความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันกับโอกาสของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้น หรือเพื่อหลีกเลี่ยงหรืออุปสรรคที่เกิดจากสภาพแวดล้อม ดังนั้นองค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องเน้นไปที่จุดแข็งและลดจุดอ่อนของตัวเองลง (Peter, Mark & John, 1998)

3. เมตริกซ์ TOWS Matrix คือเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ที่ผู้บริหารทุกระดับจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ เมื่อจะทำการกำหนดยุทธศาสตร์ TOWS Matrix มาจากคำว่า Threats–Opportunities–Weaknesses–Strengths ซึ่งผู้บริหารและผู้นำจะต้องนำมาเพื่อพัฒนาออกมาเป็นการกำหนดประเด็นทางยุทธศาสตร์ได้สี่ประเภทด้วยกัน คือ ยุทธศาสตร์ จุดแข็งและโอกาส (SO strategies), ยุทธศาสตร์จุดอ่อนโอกาส (WO 4strategies), ยุทธศาสตร์จุดแข็งและอุปสรรค (ST strategies) และสุดท้ายยุทธศาสตร์จุดอ่อนอุปสรรค (WT strategies) (David, 2001) และ TOWS Matrix โดยทั่วไปแล้ว มันก็คือเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ที่ช่วยให้องค์กรสามารถที่จะระบุทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์เพื่อให้องค์กรสามารถนำไปปฏิบัติต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (participatory action research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาในกลุ่มผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำที่ไม่เป็นทางการของชุมชนอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก อำเภอเมืองตากประกอบไปด้วย สิบตำบล ประกอบไปด้วย ป่ามะม่วง หนองบัวใต้ หนองบัวเหนือ ตลกกกลางทุ่ง ไม้งาม น้ำร้อน วังหิน แม่ท้อ วังประจบ และโป่งแดง ผู้นำและผู้บริหารส่วนท้องถิ่น รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 20 คน ระยะเวลา 4 เดือน ระหว่างเดือนสิงหาคม 2560- พฤศจิกายน 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์ และจัดสนทนากลุ่มย่อยเดือนละ 2 ครั้ง รวมทั้งหมด 8 ครั้ง เป็นเวลา 4 เดือน ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย ประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำกลุ่มแต่ละหมู่บ้าน และการสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ เทคนิคการรวบรวมข้อมูลด้วย SWOT analysis และ TOWS Matrix เพื่อทำการกำหนดยุทธศาสตร์ดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์และตีความโดยใช้วิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์และการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในการวางแผนการปฏิบัติของชุมชนอำเภอเมืองตาก จังหวัดตากต่อไป

ผลการวิจัย

จังหวัดตากมีอาณาเขตติดต่อกับ 9 จังหวัด ได้แก่

จังหวัด แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง สุโขทัย กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี กาญจนบุรี และ 1 ประเทศ คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (หรือพม่าเดิม) โดยมีพรมแดนติดต่อ ยาวประมาณ 542 กม. การปกครอง จังหวัดตากมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 531,018 คน เป็นชาย 269,370 คน หญิง 261,648 คนแบ่งเขตการปกครองเป็น 9 อำเภอ ซึ่งการปกครองท้องถิ่นจำแนกได้ คือ 1 เทศบาลนคร 1 เทศบาลเมือง 16 เทศบาลตำบล 50 อบต. ตำบล 63 ตำบล 559 หมู่บ้าน การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์, อิสลาม

ข้อมูลสถานการณ์ภาพรวมในพื้นที่ ผลการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (GDP) ที่มีต่อรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร ผลิตภัณฑ์จังหวัดตาก ปี 2553 พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 82,997 บาทต่อคน ต่อปี เป็นอันดับที่ 4 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับที่ 35 ของประเทศ มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ส่วนใหญ่มา จากนอกภาคเกษตร จำนวน 29,578 ล้านบาท ส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีจากภาคเกษตรกรรม จำนวน 14,520 ล้านบาทรวมมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี 2553 เท่ากับ 44,098 ล้านบาท คาดการณ์ว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น 89,743 บาทต่อคนต่อปี รวมมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี 2554 ประมาณ 48,064 ล้านบาท จากการสังเกตการณ์ และการสืบหาข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายพบว่า การประกอบอาชีพที่เป็นอาชีพหลักของประชากรจังหวัด คือ ทำนา เพาะปลูกพืชผักผลไม้ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ถั่วเขียวฝั้วมัน มันสำปะหลัง อ้อยเอทานอล กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี ข้าวโพดหวาน กระเทียมหัว ลำไย ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่น้ำจืดและเลี้ยงวัวพันธุ์เนื้อ ซึ่งเป็นอาชีพที่ได้รับการส่งเสริมนอกจาก อาชีพรับจ้าง และการค้าที่เป็นอาชีพที่ทำรายได้สู่จังหวัดตากอีกทางหนึ่งด้วย ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนชาวอำเภอเมืองตากพบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญดังต่อไปนี้ (1) ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตั้งอยู่ที่ถนนจรดวิถีทอง ใกล้กับสำนักงานท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศาลนี้แต่เดิมอยู่ที่วัดดอยข่อยเขาแก้ว ฝั่งตรงข้ามกับตัวเมือง ในปี พ.ศ. 2490 ชาวเมืองตากช่วยกัน สร้างศาลขึ้นใหม่พร้อมกับให้กรมศิลปากรหล่อพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสิน

มหาราช ขนาดใหญ่กว่าพระองค์จริงเล็กน้อย พระอิริยาบถที่กำลังประทับอยู่บนราชอาสน์ มีพระแสงดาบวางพาดอยู่ที่พระเพลา ทุกปีในระหว่างวัน ขึ้นปี และวันขึ้นปีใหม่ จะมีการฉลองเป็นประเพณีชื่อว่า “งานตากสินมหาราชานุสรณ์ และงานกาชาดจังหวัดตาก” ในงานมีละครประกอบ แสงเสียง เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ศาลนี้เป็นที่เคารพสักการะของ ประชาชนทั่วไป (2) ประเพณีลอยกระทงสายไหลประทีปพันดวง จัดขึ้นทุกปีในช่วงเดือน พฤศจิกายน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 เป็นประเพณีเก่าแก่ที่ชาวจังหวัดตากสืบทอดกันมาช้านาน เกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้านที่สืบทอดแต่โบราณเกี่ยวกับการลอยกระทงในวันเพ็ญเดือน สิบสอง เพื่อขอขมาพระแม่คงคา คือ แม่น้ำปิง โดยมีจุดเด่นที่ต่างจากการลอยกระทงทั่วไป คือ ตัวกระทงทำจาก กะลามะพร้าว ภายในบรรจุด้วยขี้ได้ หรือ เชื้อเพลิงที่เตรียมไว้แล้วจุดไฟปล่อยลงน้ำ แม่น้ำปิง กระจายห่าง เท่าๆ กัน สม่่าเสมอไม่ขาดสาย ส่องแสงระยิบระยับ เต็มท้องน้ำลอยไปตามสายน้ำของ ลำน้ำปิงดูสวยงาม (3) น้ำตกลานสาง อุทยานแห่งชาติลานสาง อยู่ที่บ้านลานสาง ตำบลแม่ท้อ ห่างจากตัวจังหวัดตากไปตามทางหลวงหมายเลข 105 ประมาณ 20 กม. สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อนติดต่อกันเกือบตลอดทั้งพื้นที่ เป็น แหล่งกำเนิดของลำธารหลายสาย เช่น ห้วยลานสาง ห้วยท่าเลย์ คลองห้วยทราย ห้วยอุมย้อม ตามตำนานเล่ากันว่า เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พลัดหลงกับกองทัพ ได้มีแสงสว่างพุ่งขึ้นบนท้องฟ้า บริเวณที่พระเจ้าตาก ประทับ และเป็นเวลาฟ้าสาง จึงเรียกว่า “ลานสาง” สำหรับสถานที่ที่น่าสนใจในอุทยาน คือ น้ำตกผาลาด น้ำตกลาน เลี้ยงม้า น้ำตกลานสาง น้ำตกผาผึ้ง น้ำตกผาเท น้ำตกท่าเลย์ และจุดชมวิว ที่สามารถมองเห็นตัวเมืองตากได้ (4) กระบากลใหญ่ที่สุดในโลก (อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช) อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ตั้งอยู่ในท้องที่ 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตากและอำเภอแม่สอด ห่างจากตัวอำเภอเมืองตากประมาณ 35 กิโลเมตร พื้นที่เขตป่าแม่ท้อ อำเภอเมือง และป่าแม่ละเมา อำเภอแม่สอด ภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงชันสลับซับซ้อน สภาพป่าสมบูรณ์ เป็นอุทยานฯ ที่มีป่าหลายชนิด เช่น ป่าดิบเขา ป่าสน เขา ป่าดงดิบ ป่าเต็งรัง และป่าเบญจพรรณ อุทยานฯ มีอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี สถานที่ที่น่าสนใจ ได้แก่ เส้นทาง ศึกษาศรรมชาติ ต้นกระบากลใหญ่ สะพานหินธรรมชาติ น้ำตกปางอ้าน้อย ถ้ำ

ธารลอดผาขาว-ผาแดง น้ำตกแม่ย่าป่า และน้ำตกสามหมื่นทุ่ง (5) และยังมีประเพณีขึ้นธาตุเดือน 9 งานขึ้นธาตุเดือน 9 เป็นงานบุญที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการบูชาพระบรมธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กำหนดการจัดในวันขึ้น 14 ค่ำ และ 15 ค่ำ เดือน 9 ของภาคเหนือ หรือตรงกับเดือน 7 ของไทย ประมาณปลายเดือนพฤษภาคมหรือเดือนมิถุนายนของทุกปี ภายในงานมีการจัดขบวนแห่ เช่น ขบวนกลองยาว ขบวนปี่จ้อยไทยทาน ขบวนต้นเงิน ขบวนต้นผ้าป่า ขบวนตุงไชย ผ้าห่มองค์พระธาตุโดยเริ่มจาก หนองเล็งผ่านสะพานบุญไปยังวัดพระบรมธาตุ เพื่อทำพิธีถวายผ้าห่มองค์พระธาตุ และทำพิธีบวงสรวงเจดีย์ยุทธหัตถี ซึ่งเป็นเจดีย์ที่พ่อขุนรามคำแหงฯ ได้สร้างไว้ในคราวทำสงครามยุทธหัตถีชนะขุนสามชน เจ้าเมืองฉอด ที่ตั้งอยู่ ทางทิศเหนือของวัดพระบรมธาตุ และทำบุญตักบาตรตามประเพณี ณ วัดพระบรมธาตุ อำเภอบ้านตาก

ปัจจัยด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชนเทศบาลอำเภอเมืองตาก ในจังหวัดตาก

จุดแข็งอำเภอเมืองตาก (1) มีฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง และมีแนวโน้มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (2) มีศักยภาพในการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานสูง (labor intensive) ทั้งเพื่อการบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก (3) มีศักยภาพในด้านการเกษตร ผลผลิตด้านการเกษตรตลอดทั้งปีให้ผลดี โดยเฉพาะการปลูกพืชผักผลไม้เมืองหนาว/การเกษตรบนพื้นที่สูงและการปศุสัตว์ (4) มีพื้นที่ชายแดนที่เป็นฐานการค้าชายแดนและการพัฒนาการประกอบร่วมกัน (co-production area) กับประเทศเมียนมาร์ (5) มีแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยว (แม่สอด-แม่สะเรียง) ที่สามารถพัฒนาให้เป็น พื้นที่/เส้นทางแม่เหล็กด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (6) มีพื้นฐานความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ที่สามารถนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จุดอ่อนอำเภอเมืองตาก (1) มีปัญหาด้านคุณภาพชีวิตและคุณภาพด้านการศึกษา การขาดความรู้ ที่ไม่ทันยุคและไม่ทันกับโลกในยุคปัจจุบันของคนในชุมชน โดยเฉพาะราษฎรในพื้นที่ห่างไกลยังขาดปัจจัยขั้นพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค (2) การขาดแหล่งเป็นแหล่งรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดยังมีการใช้การเพิ่มผลผลิต

ด้วยการใช้ปุ๋ย/สารเคมี (3) ขาดการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อการเกษตร ไม่เพียงพอ

โอกาสอำเภอเมืองตาก (1) มีโอกาสสูงที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อันเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลมีแนวโน้มสูงที่จะให้ความสำคัญต่องานเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อดูแลผู้ยากจนและด้อยโอกาส และการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพโลกร้อน (2) มีโอกาสสูงด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนและการพัฒนาภาคบริการต่อเนื่องโดยมีแนวนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ชัดเจนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านนี้ของจังหวัด (3) มีโอกาสสูงที่จะเป็นฐานรองรับการย้ายฐานการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ประเภทใช้แรงงานสูง (พื้นที่ลงทุนใหม่) ตามนโยบายการปรับโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม และการพัฒนาการประกอบการร่วมกัน (co-production area) กับประเทศเมียนมาร์ (4) มีโอกาสได้รับผลการพัฒนาจากการเป็นพื้นที่จุดตัดระหว่างเส้นทางการพัฒนาตามแนว EWEC และ NSEC และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อจำกัด/ภัยคุกคามอำเภอเมืองตาก (1) มีความล่าช้าในการดำเนินการตามนโยบายเขตเศรษฐกิจชายแดนเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น ในประเทศไทย และระหว่างชายแดนเมียนมาร์กับจีน และผลจากความล่าช้าอาจจะทำให้จังหวัด เสียโอกาสทางการพัฒนาในระยะยาวได้ (2) จังหวัดตากอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำป่าไหลหลาก ดินถล่ม การเกิดอุทกภัย (3) ปัญหาเสียดิต ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าในสถานศึกษา กลุ่มเยาวชนวัยรุ่นและประชาชน ซึ่ง กลุ่มผู้ค้าเป็นชาวเขาชนกลุ่มน้อยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลยากต่อการป้องกันดูแลและตรวจค้น เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะ พัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประเทศสามารถ

แข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ปรเมธี
วิมลศิริ, 2559) ผู้วิจัยจึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์อำเภอเมือง
ตากให้สอดคล้องกับปี ได้ดังต่อไปนี้โดยใช้หลักการกำหนด
ยุทธศาสตร์ตามหลักการของ TOWS Matrix ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ SO

ยุทธศาสตร์ประเด็นที่ 1 ส่งเสริมการเกษตรและ
การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติเพื่อความยั่งยืน และเพิ่มช่อง
ทางการจำหน่ายสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชนให้มีความ
ก้าวหน้าและขายแดนเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากว่าชุมชน
อำเภอเมืองตาก ส่วนใหญ่ประชาชนประกอบอาชีพ
การเกษตร ที่เป็นจุดแข็งด้านพืชผลทางการเกษตรที่มีผลผลิตที่
อุดมสมบูรณ์ ส่งเสริมให้นำผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่
แล้วมาพัฒนาหรือมาแปรรูปเพื่อมูลค่าเพิ่มแล้วนำมาวาง
จำหน่ายในช่องทางการจัดจำหน่ายของชุมชนเองก็จะนำ
มาซึ่งความเจริญทางเศรษฐกิจของชุมชนอันเนื่องมาจากว่า
สินค้าที่มีคุณภาพที่มาจากชุมชนแล้วมีการจัดการเรื่อง
ช่องทางการจัดจำหน่ายภายในชุมชนที่เหมาะสมก็จะเกิด
กลไกทางเศรษฐกิจต่อไปได้ สอดคล้องกับ Kotler (1995)
การส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิผลนั้นเกิดจากการที่องค์กร
มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสม ผู้บริโภคสามารถเข้า
ถึงได้ง่ายและทั่วถึง และมีความสะดวกต่อทั้งผู้บริโภคผู้ซื้อ
และประชาชนทั่วไปที่ต้องการที่จะอุดหนุนสินค้าของท้องถิ่น
เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของกลไกตลาดและเศรษฐกิจที่
ดี และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามแนวเขตเมือง
ชายแดน อันเนื่องมาจากว่า อำเภอเมืองตากเป็นอำเภอที่อยู่
ใกล้กับเขตชายแดนที่เป็นจุดเชื่อมต่อ จึงสมควรที่จะให้มี
การส่งเสริมการท่องเที่ยวตามเขตชายแดนแล้วนำเสนอ
สินค้าที่เป็นสินค้าเกษตรและสินค้าภูมิปัญญาชาวบ้านให้
กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ตามเทศกาล
การท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมเทศกาล
ต่างๆอย่างมากมายตามเขตเมืองชายแดนให้เป็นเมืองเขต
เศรษฐกิจเพื่อหล่อเลี้ยงคนในชุมชนและรองรับนักท่องเที่ยว
สอดคล้องกับ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2558) กล่าวว่า วิถีคิด
เศรษฐกิจแบบใหม่ คนในอนาคตจะหมดเงินไปกับการซื้อ
หาประสบการณ์ การสร้างประสบการณ์ พื้นประสบการณ์
โดยการท่องเที่ยว ดูความหลัง ฟังเรื่องเก่า เขย่าเรื่องใหม่
จะไม่เป็นลักษณะของการทำถ้วยชาม ทำเหล็ก ทำรถยนต์
แต่จะเป็นเศรษฐกิจที่เรียกว่า experience economy

กลยุทธ์ WO

ยุทธศาสตร์ประเด็นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเสริม
สร้างความรู้ของคนในชุมชนและเยาวชน การให้ความรู้
ในเชิงการพัฒนาอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของคนใน
ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เสริมสร้างอาชีพและรายได้ ให้กับ
ครอบครัวซึ่งจะมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์
ที่หนึ่งดังที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ เพราะรายได้ต่อหัวของ
ประชากรต่ำ และคนจะมีรายได้ที่ขึ้นนั้นจำเป็นจะต้อง
พึ่งพาเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น และ เพื่อให้คนในชุมชน
มีความขยันทำมาหากินตามหน้าที่ของตัวเอง จะมีความ
สามารถในการหารายได้และการที่เราจะพัฒนาท้องถิ่น
ได้ ก็จำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับคนใน
ชุมชนได้มีความรู้ให้ทั่วถึง สอดคล้องกับณัฐพันธ์ เขจร
นันท์ (2549) บุคคลในชุมชนในฐานะสมาชิกของสังคม
ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ หน้าที่ที่
ตัวเองจะต้องปฏิบัติงาน เพื่อดำรงอยู่อย่างสงบสุข โดย
การเสริมสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของคนใน
พื้นที่และสังคมนั้น เมื่อประชากรในชุมชนมีความมั่นคง
ในอาชีพก็จะนำมาซึ่งความมั่นคงทางด้านรายได้ของคนใน
สังคมนั้น ก็จะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมนั้น
และความขัดแย้ง สร้างความมั่นคงในเศรษฐกิจในระดับ
ล่าง การที่ชุมชนจะมีความเข้มแข็งได้นั้นคนในชุมชนนั้น
จะต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถคือเป็นชุมชนที่มีการ
ศึกษา และคุณภาพของคนนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของการ
ศึกษา เพื่อให้คนมีคุณภาพในการประกอบอาชีพเราก็ย่อม
มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบการศึกษาและจัดให้มี
การศึกษาให้กับชุมชนนั้นๆ และสอดคล้องกับอเนก เหล่า
ธรรมทัศน์ (2558) กล่าวว่าผู้สร้างบ้านแปลงเมืองคือคนที่
อยู่ในนั้นหมายถึงคนที่อยู่ในสังคมนั้น เราต้องฝึกฝนให้เข
ารักบ้านรักเมือง ภูมิใจใฝ่หาความรู้ และความรู้ของเขาจะ
ต้องล้ำหน้ากว่าความรู้ของคนชั้นนำของชาติ จึงจะนำ
พาชาติได้ ฉะนั้นเวลาที่เรานำการศึกษามาให้เขา เราจะ
ต้องไม่เอาหลักสูตรปลายแถวมาสอน ต้องเดินทางลัดเลย
คือเอาหลักสูตรที่ดีที่สุดมาสอนเขา

กลยุทธ์ ST

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 วางมาตรการเพิ่มความ
สามารถให้กับชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับภัย
ธรรมชาติ เนื่องจากว่าภัยธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถ

คาดเดาได้แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะกระทบความเสียหายในวงกว้างทั้งชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนอย่างมหาศาล สอดคล้องกับPuttanawit (2555) กล่าวว่า ภัยธรรมชาติ หมายถึง ภัยอันตรายต่างๆที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และมีผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ ของมนุษย์ นับตั้งแต่โบราณกาลมาแล้วที่มนุษย์ ผจญกับความยิ่งใหญ่ของภัยธรรมชาติ มนุษย์พยายามเรียนรู้และเอาชนะภัยธรรมชาติ トラバจนปัจจุบัน มนุษย์ยังไม่สามารถเอาชนะได้เลย หนทางเดียวที่ดีที่สุด พึ่งกระทำตอนนี้คือพยายามเรียนรู้ธรรมชาติของภัยต่างๆเหล่านี้แล้ว หาทางป้องกันและลดความเสียหายที่จะเกิดจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ เหล่านี้ให้ได้มากที่สุด

กลยุทธ์ WT

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรในภาคท้องถิ่นเพื่อให้มีการนำแนวนโยบายที่เป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นและเป็นไปในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเพื่อสาธารณะ และเพื่อความปลอดภัยทั้งชีวิต ทรัพย์สินของชุมชน และเพื่อสิ่งที่ดีขึ้นของคนภายในชุมชน เพื่อลดปัญหาด้านต่างที่เป็นการบ่อนทำลายคนในชุมชน ของคนในสังคมและประเทศชาติ เช่น ปัญหายาเสพติด การลักลอบขนของผิดกฎหมายและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงอันเนื่องมาจากเป็นเมืองที่อยู่ติดกับตะเข็บชายแดน ดังนั้นการบริหารชุมชน จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆส่วน โดยเฉพาะชุมชนต้องได้รับความร่วมมือกับชุมชนคนในพื้นที่เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อาณัฐชัย

รัตกุล (2551) กล่าวว่า เพียงสถานการณ์และศักยภาพขององค์กร ในการบริหารนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ยังไม่เพียงพอ ถึงแม้จะมีอำนาจตามกฎหมายที่รองรับไว้ แต่หากปราศจากความร่วมมือและการสนับสนุนทางการเมืองและหลายๆส่วนก็อาจจะไม่สามารถทำให้นโยบายสมบูรณ์ได้ เพราะจากสภาพแวดล้อมของการบริหารองค์กรต่างๆมักเต็มไปด้วยความวุ่นวายทั้งภายในและภายนอก และสอดคล้องกับ

วรเดช จันทรศร (2556) กล่าวว่า ไม่ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนโยบายไปปฏิบัติจะมีสมรรถนะสูงแค่เพียงใดหรือผู้รับผิดชอบในนโยบายจะมีความสามารถ

ในการควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติภายใต้ ระบบการวัดผลและติดตามที่สมบูรณ์เพียงใด การนำนโยบายต่างๆ จะสำเร็จไม่ได้หากสมาชิกในองค์กรไม่มีความร่วมมือกัน ปฏิบัติตามแนวนโยบาย หรืออีกนัยหนึ่ง ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้น ถ้าสมาชิกภายในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

สรุปผลจากจากวิจัยในเชิงคุณภาพครั้งนี้ สรุปออกมาได้เป็นยุทธศาสตร์อำเภอเมืองตาก ทั้งหมด 4 ประเด็นดังต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติเพื่อความยั่งยืน และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชนให้มีความก้าวหน้าและขายแดนเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการศึกษ เสริมสร้างความรู้ของคนในชุมชนและเยาวชน การให้ความรู้ในเชิงการพัฒนาอาชีพสอดคล้องกับความถนัดของคนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 วางมาตรการเพิ่มความสามารถให้กับชุมชนเพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับภัยธรรมชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรในภาคท้องถิ่นเพื่อให้มีการนำแนวนโยบายที่เป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นและเป็นไปในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อสาธารณะ และเพื่อความปลอดภัยทั้งชีวิต ทรัพย์สินของชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

ในมุมมองของผู้วิจัย การทำแผนยุทธศาสตร์ที่ดีนั้นไม่จำเป็นต้องมากเกินไปจนกลายเป็นความเพ้อฝัน แต่ควรที่จะมีการกำหนดออกมาที่เป็นแนวทางเพื่อทำแผนยุทธศาสตร์ทั้งในเชิงรุกสำหรับโอกาสที่เปิดกว้างจากภายนอก และแผนในเชิงรับในอันที่จะพัฒนาแก้ไขในส่วนที่เป็นจุดอ่อนให้หมดไป และในการทำแผนยุทธศาสตร์นั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์หรือหลายประเด็นที่ต้องทำในหลายๆเรื่อง เพราะในการทำเรื่องยุทธศาสตร์นั้นไม่ใช่เรื่องที่จะสามารถทำแล้วบรรลุหรือสำเร็จได้โดยง่ายเพราะถ้าเราทำเรื่องยุทธศาสตร์หลายเรื่องจะไม่มีทางหรือสำเร็จยากมาก แต่ควรที่จะหยิบยกมาแค่ประเด็นที่สำคัญๆ บางประเด็นเท่านั้นในแต่ละมิติแล้วมีการกำหนดวันเริ่มและกำหนดวันแล้วเสร็จให้ชัดเจน แล้วค่อยนำประเด็นยุทธศาสตร์อื่นๆ

เข้ามาทำเพิ่มเติมต่อไป

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรกำหนดขยายพื้นที่การประชุมกลุ่มย่อยหรือจำนวนผู้นำกลุ่ม ให้มากขึ้นแต่ละครั้ง ครั้งละ 40-50 คน

2. ควรหาข้อมูลเพิ่ม ทำวิจัยเชิงคุณภาพและทำวิจัยเชิงปริมาณ โดยมุ่งเน้นกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็น เพื่อหาแนวทางในการสร้าง ตัวแบบ ทำวิจัยที่มีความสำคัญตรงประเด็นของยุทธศาสตร์

References

- Charles, W. L., & Jones, G. R. (2013). *Strategic management* (10th ed.). Ohio: South-Western Cengage Learning.
- David, F. R. (2001). *Strategic management: Concepts cases* (8th ed). New Jersey: Prentice Hall.
- Gregory, G. D., & Lumpkin, G.T. (2003). *Strategic management concept*. New York: McGraw-Hill.
- Jantasorn, W. (2013). *Public policy principle* (6th ed.). Bangkok: Sahai Block. (in Thai)
- Khachonnun, N. (2006). *Human resource management*. Bangkok: SE-ED. (in Thai)
- Kotler, P. (1995). *Marketing management: Analysis, planning, implementation and control* (8th ed). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Laowthumthath, A. (2015). *City: Past and future*. Bangkok: Creative Public Wisdom Institute Foundation. (in Thai)
- Neil Ritson, (2017) *Strategic management* (2nd ed.). New York: Book Boon.
- Peter, L. W., Mark J. K., & John A. P. (1998). *Strategic management concept*. New York: Prentice Hall.
- Piphat sareethum, K. (2007). A role of business private sector to drive business according to the sufficient economy philosophy. *Sukhothai Thammathirat Journal of Economics*, 2(2), 71-96. (in Thai)
- Puttanawit. (2012). *Natural disaster*. Retrieved from <http://puttanawit.blogspot.com> (in Thai)
- Rattanakul, A. (2008). *Policy principle*. Bangkok: Kasem Bundit University. (in Thai)
- Strickland, A. J. (1999). *Strategic management* (11th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Wimonsiri, P. (2016). *20 years strategy: Future of Thailand for sustainable*. Retrieved from http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/300_1498813858.pdf (in Thai)
- Wiruchnipawan, W. (2007). Management according to the sufficiency economy philosophy. *Rattaphirak Journal*, 49(3), 56-81. (in Thai)

